

- Herasymenko N. O. (2024). Vyznachennia sutnosti poniattia «enerhozberezhennia» u konteksti realizatsii stratehii staloho rozvytku Ukrainy [Definition of the essence of the concept of 'energy saving' in the context of the implementation of the sustainable development strategy of Ukraine]. *Economics and Law*, 1(49), 117–122.
<https://doi.org/10.15407/econlaw.2018.01.117>
- Leshchyshyn I. M. (2024). Sutnist, pryntsyipy, osoblyvosti ta rezultaty rozvytku system enerhoefektyvnosti za kryzovykh umov [The essence, principles, features and results of the development of energy efficiency systems under crisis conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 70.
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-157>
- Makarenko P. M., Kalinichenko O. V. & Aranchii V. I. (2019). *Enerhoefektyvnist ta enerhozberezhennia: ekonomichni, tekhniko-tekhnolohichni ta ekolohichni aspekty*: kol. monohr. [Energy efficiency and energy saving: economic, technical-technological and ecological aspects: coll. monogr.]. Poltava: PP «Astraia». <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi70/0050849.pdf>
- Maksymets O. V. & Leshchyshyn I. M. (2025). Kryterii otsiniuvannia ekoloho-ekonomichnoi efektyvnosti zhytlovoho budivnytstva [Criteria for assessing the environmental and economic efficiency of residential construction]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, 17.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17887843>
- Oikonomou V., Becchis F., Steg L. & Russolillo D. (2009). Energy saving and energy efficiency concepts for policy making. *Energy Policy*, 11(37), 4787–4796.
<https://doi.org/10.1016/j.enpol.2009.06.035>
- Pulka Ch. & Dziadykevych Yu. (2020). Orhanizatsiino-ekonomichni mekhanizm enerhozberezhennia na pidpriemstvakh [Organizational and economic mechanism of energy saving at enterprises]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, 6 (67), 40–49.
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu.2020.06.040
- Rozit T. & Dubyna D. (2025). Vplyv vektoru rozvytku enerhoefektyvnosti ta vprovadzhennia ESG-faktoriv na rozvytok pidpriemstv Ukrainy [The impact of the energy efficiency development vector and the implementation of ESG factors on the development of Ukrainian enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 80.
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-8>
- Sorrell S. (2015). Reducing energy demand: A review of issues, challenges and approaches. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 47, 74–82.
<https://doi.org/10.1016/j.rser.2015.03.002>
- Yunrong Yan. (2023). Opportunities and challenges of enterprise digital transformation. *BCP Business & Management*, 1, 112–124.
<https://doi.org/10.54691/bcpbm.v44i.4903>

Стаття надійшла до редакції / Received: 11.04.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 24.04.2026
Оприлюднено / Published: 22.06.2026

УДК 332.1:338.45:330.34

JEL: L52; O18; R58

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-4-600-618>

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

©2026 ІСМАІЛОВ А., КОСТЕНКО Д. М., ПРОНОЗА П. В.

УДК 332.1:338.45:330.34

JEL: L52; O18; R58

Ісмаїлов А., Костенко Д. М., Проноза П. В. Аналіз стану та тенденцій розвитку індустріальних парків в Україні

Індустріальні парки є одним із ключових інструментів державної промислової політики, спрямованої на модернізацію переробної промисловості, стимулювання зайнятості та регіонального розвитку. В умовах воєнної економіки та необхідності повоєнної відбудови роль цього інструменту в Україні суттєво зростає. Метою статті є оцінювання стану та визначення тенденцій розвитку індустріальних парків в Україні на основі даних Реєстру індустріальних парків (ІП) та звітних матеріалів Міністерства економіки. У статті досліджено: динаміку кількісного зростання реєстру ІП та обсягів залучених інвестицій; регіональний розподіл парків у розрізі трьох макрорегіонів – Західного, Центрально-північного та Південно-східного; структуру власності земельних ділянок і керуючих компаній; класифікацію ІП за площею; галузеву спеціалізацію парків; функціональний статус ІП через показники залучення учасників та інших суб'єктів господарювання; інфраструктурну готовність парків у розрізі ключових інженерних комунікацій; моделі землекористування, девелопменту та місцевих стимулів для резидентів; логістичні характеристики розміщення парків. За результатами дослідження встановлено низку ключових закономірностей. По-перше, між кількісними показниками реєстрації та реальним функціонуванням ІП існує суттєвий дисбаланс: лише близько третини із 106 зареєстрованих парків мають діючих виробничих резидентів, тоді як решта залишаються «теоретичними проектами» через відсутність розвинутої інженерної інфраструктури та неефективний менеджмент. По-друге, географічний розподіл ІП відображає реалії воєнного часу: 56,6% парків зосереджено у Західному макрорегіоні, де безпековий чинник та близькість до кордонів ЄС формують сприятливі умови для розміщення й релокації виробництв. По-третє, домінування комунальної форми ініціювання (понад 35% парків) не забезпечує автоматичної операційної ефективності: приватні керуючі компанії демонструють вищий рівень залучення резидентів завдяки комерційній орієнтованості та практиці девелопменту на замовлення. По-четверте, визначено, що найбільш критичним інфраструктурним бар'єром є розрив між проектною та фактично наявною потужністю електропостачання, що унеможлилює розміщення енергоємних виробництв у переважній більшості зареєстрованих парків.

Ключові слова: індустріальні парки; промислова політика; регіональний розвиток; державна підтримка; керуюча компанія; інфраструктурна готовність; повоєнна відбудова.

Рис.: 2. **Табл.:** 11. **Бібл.:** 24.

Ісмаїлов Алтан – аспірант Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: altanismaailov28@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0281-7062>

Костенко Дмитро Миколайович – кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу промислової політики та енергетичної безпеки, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: kostenko.d.n@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7136-9946>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/3208247>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58554939100>

Проноза Павло Володимирович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і кредиту, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: ppv@hneu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8130-4564>

UDC 332.1:338.45:330.34

JEL: L52; O18; R58

Ismailov A., Kostenko D. M., Pronoza P. V. Analysis of the State and Development Tendencies of Industrial Parks in Ukraine

Industrial parks are one of the key instruments of State industrial policy aimed at modernising the manufacturing sector, stimulating employment, and fostering regional development. In the context of a wartime economy and the imperative of postwar reconstruction, the role of this instrument in Ukraine is becoming increasingly significant. The aim of the article is to assess the current state and identify development tendencies of industrial parks in Ukraine based on data from the Industrial Parks Register and reporting materials of the Ministry of Economy. The article examines: the dynamics of quantitative growth of the Industrial Parks Register and the volume of attracted investments; the regional distribution of parks across three macro-regions – Western, Central-Northern, and South-Eastern; the ownership structure of land plots and management companies; the classification of industrial parks by area; the sectoral specialisation of parks; the functional status of industrial parks as measured by the attraction of residents and other economic entities; the infrastructure readiness of parks in terms of key engineering utilities; land use, development, and local incentive models for residents; and the logistical characteristics of park locations. The study identified several key findings. First, a significant gap exists between the formal registration indicators and the actual operational status of industrial parks: only approximately one-third of the 106 registered parks have active production residents, while the remainder persist as "theoretical projects" due to the absence of developed engineering infrastructure and ineffective management. Second, the geographic distribution of industrial parks reflects wartime realities: 56.6% of parks are concentrated in the Western macro-region, where security conditions and proximity to EU borders create favourable conditions for the location and relocation of production facilities. Third, the dominance of municipally initiated parks (over 35% of all parks) does not guarantee operational efficiency: private management companies demonstrate higher resident attraction rates owing to their commercial orientation and build-to-suit development practice. Fourth, the most critical infrastructure barrier identified is the gap between projected and actually available electricity supply capacity, which precludes the accommodation of energy-intensive industries in the vast majority of registered parks.

Keywords: industrial parks; industrial policy; regional development; State support; management company; infrastructure readiness; postwar reconstruction.

Fig.: 2. **Tabl.:** 11. **Bibl.:** 24.

Ismailov Altan – Postgraduate Student of the Research Centre for Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: altanismaailov28@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0281-7062>

Kostenko Dmytro M. – PhD (Economics), Research Associate of the Department of Industrial Policy and Energy Security, Research Centre for Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: kostenko.d.n@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7136-9946>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/3208247>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58554939100>

Pronoza Pavlo V. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of Finance and Credit, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: ppv@hneu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8130-4564>

Індустріальні парки (ІП) є одним із ключових інструментів державної промислової політики, спрямованої на модернізацію переробної промисловості, стимулювання зайнятості та регіонального розвитку. В українських реаліях, що характеризуються посиленою геополітичною невизначеністю, потребами релокації виробництв

і післявоєнної відбудови, питання ефективного створення та функціонування ІП набувають підвищеної актуальності.

Це підкріплюється й світовим досвідом розвинених країн. У багатьох розвинених країнах ІП виконують роль катализаторів кластерного розвитку завдяки скоординованим політикам: поєднан-

ню інфраструктурних інвестицій, податкових і фінансових стимулів, професійного менеджменту та тісних зв'язків із освітньо-науковими установами. Промислові зони Німеччини демонструють, що доступ до надійної інженерної інфраструктури й ефективна регіональна логістика підвищують привабливість для високотехнологічних виробництв. Польща, використавши модель індустріальних і технологічних парків у поєднанні з єврофондівським фінансуванням, показала швидке зростання промислових кластерів у прикордонних регіонах і притік іноземних інвестицій. Досвід Південної Кореї та Сінгапуру довів важливість державної координації, довгострокових інвестицій у людський капітал і стимулів для інновацій, що сприяє ефективній промисловій трансформації та розвитку ланцюгів високої доданої вартості.

Отже, дослідження розвитку ІП в Україні є актуальним для формування практично зорієнтованих рекомендацій, зокрема щодо адаптації міжнародних практик до національних реалій, забезпечення пріоритетності інфраструктурних вкладень, підвищення управлінської спроможності керуючих компаній та формування механізмів забезпечення переходу ІП з етапу реєстрації до стійко функціонуючих промислових кластерів з високою доданою вартістю.

Огляд літератури. Проблема розвитку індустріальних парків в економіках країн світу та Україні досить активно розглядається науковцями. Серед наукових публікацій доцільно виділити дослідження Акімової О. В. та Ліннік Д. Ю., Бойко В. та Бойко Л., Галасюка В., Горностаї Н. І. та Михальченкової О. Є., Кизима М., Осіпова В., Хаустової В., Хаустова М., Шевчук Н. А. [1–13], а також Cote R. P., Cohen-Rosenthal E., Dodescu A. та Chirilă L. [12; 13] та ін. Питанням розвитку індустріальних парків присвячено також дослідження цілого ряду міжнародних організацій, таких як OECD, UNIDO, World Bank та ін. [16; 17]. Необхідно зазначити й дослідження вітчизняних наукових установ – Інституту стратегічних досліджень [18] та Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України [5; 7; 13; 19–21]. Проте зазначена проблематика залишається недостатньо розробленою для України та актуальною, що обумовлюється необхідністю повоєнної відбудови економіки та забезпечення національної безпеки країни.

Мета дослідження полягає в оцінці стану та визначенні тенденцій розвитку ІП в Україні.

Інформаційну базу дослідження становлять дані Реєстру ІП України, звітні дані Міністерства економіки України, а також Каталог індустріальних парків.

У процесі дослідження застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів. Методи статистичного аналізу використано для кількісної характеристики реєстру ІП за площею, формою власності, спеціалізацією та функціональним статусом. Порівняльний аналіз застосовано для зіставлення проектних і фактичних показників інфраструктурної готовності парків, зокрема потужностей електро-, газо- та водопостачання. Просторовий аналіз забезпечив виявлення закономірностей регіонального розподілу ІП у розрізі трьох макро-регіонів – Західного, Центрально-північного та Південно-східного. Типологічний метод використано для класифікації ІП за розміром, формою власності керуючої компанії та галузевою спеціалізацією.

Результати дослідження. Останніми роками ІП в Україні посіли важливу роль у державній політиці стимулювання розвитку переробної промисловості та регіонального економічного відновлення. Вітчизняна регуляторна база, суттєво оновлена у 2022–2025 роках, передбачає наразі цілий ряд фіскальних й інфраструктурних стимулів для учасників ІП і інвесторів, що певним чином вплинуло на тенденції розвитку ІП в країні. За останні три роки загальна кількість зареєстрованих ІП в Україні подвоїлася, а у 2024 році 15 паркам було виділено 1,1 млрд грн державного стимулювання на розвиток інфраструктури. Станом на 01.10.2025 року Реєстр ІП України налічував 106 зареєстрованих об'єктів, що відображає значний інтерес держави, місцевих органів влади та бізнесу до розвитку промислових зон, особливо в умовах воєнної економіки та необхідності післявоєнної відбудови.

Якісний аналіз даних Реєстру ІП України та даних Міністерства економіки показав значний дисбаланс між кількістю зареєстрованих ІП та їх функціональним статусом. Згідно з даними Міністерства економіки, лише близько третини (приблизно 35) з цих об'єктів мають одного або двох діючих виробничих резидентів, решта перебуває на стадії створення, часто залишаючись «теоретичними проектами» через відсутність розвиненої інженерної інфраструктури та неефективного управління. Загальний обсяг інвестицій учасників та інших суб'єктів ІП, про які подано звіти до Мінекономіки, становить 30,5 млрд грн.

Уряд запровадив ряд дисциплінарних механізмів, підвищивши вимоги до ініціаторів створення ІП і керуючих компаній, які для збереження статусу ІП зобов'язані: збудувати та ввести в експлуатацію 5 тис. м² промислових будівель і залучити двох учасників протягом трьох років. З Реєстру також виключаються парки, які не відповідають вимогам або припинили діяльність, що підтвер-

джується, наприклад, виключенням ІП «Центральний» у 2018 р. і погодженням виключення таких парків, як iPark, «Яворівський», «Ланнівський» та E40 Industrial Park у травні 2023 р.

У межах проведеного дослідження для визначення регіональних пріоритетів та передумов просторового розміщення ІП на території України було проаналізовано 106 парків за місцем їхнього розташування. Аналіз розташування ІП підтвердив стійкий географічний зсув інвестиційної уваги, що зумовлений факторами безпеки та логістики. Географічна концентрація та розподіл ІП демонструє значну концентрацію в західних і центральних регіонах (рис. 1).

Кількість індустріальних парків, од.

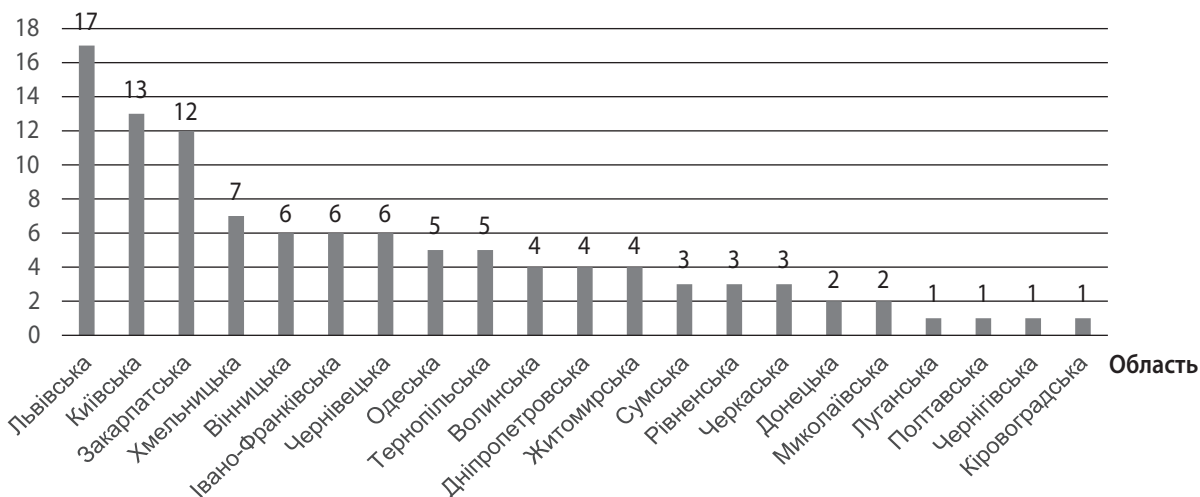

Рис. 1. Розподіл ІП України за областями

Джерело: укладено авторами на основі [22–24].

У табл. 1 узагальнено інформацію щодо ІП у розрізі традиційно сформованих в Україні макро-регіонів та областей.

Сьогодні розміщення ІП тісно корелює з ключовими економічними, логістичними та безпековими факторами, які доцільно класифікувати за *регіональним принципом*. Проте окремо має бути виділений кластер областей, що розташовані в безпосередній близькості до військових дій, оскільки умови їх розвитку кардинально відрізняються від інших.

Західний макрорегіон (Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська, Волинська, Чернівецька області). Цей регіон має найбільшу концентрацію ІП (понад 45% від загальної кількості), що зумовлене насамперед відносною безпекою та віддаленістю від зон активних бойових дій, а також кращою

та більш простою логістикою, близькістю до кордонів країн ЄС, що є критично важливим в умовах війни.

Ключові особливості макрорегіону:

- ✦ **Прикордонне розташування та логістика.** Багато парків розташовані поблизу кордонів ЄС. Наприклад, Закарпаття (12 ІП) має унікальну логістику: ІП «Соломоново» має залізничні під'їзні колії європейського (EU) та суміщеного (CIS/EU) типу. Присутність парків у Сваляві, Мукачеві, Тячеві та Ужгороді пояснюється близькістю до кордонів Угорщини та Словаччини. Львівщина (17 ІП) має високу концентрацію ІП (Львів, Городок, Кам'янка-Бузька, Мостиська, Дрого-

бич, Стрий). Багато з них, як-от Мостиський Сухий Порт, розташовані близько до західного кордону. ІП «Червоноград» розташовано поблизу кордону з Польщею. Багато з них розташовані поблизу міжнародних трас (наприклад, М-10, як у «Рясне-2»/«М10»), що забезпечує прямий зв'язок із західним кордоном.

- ✦ **Спеціалізація.** Багато парків орієнтовані на машинобудування (Закарпаття, Волинь) та деревообробну/меблеву промисловість (ІП «Вестерн Індастріал», ІП «ІнПарк Борислав»), оскільки це дозволяє швидко інтегруватися в європейські ланцюжки постачання та створення вартості.

Центрально-північний макрорегіон (Київська, Вінницька, Житомирська, Полтавська області та ін.). Розміщення в цих областях ІП пов'язане з

ІП України за макрорегіонами та областями

Макрорегіон	Область	Кількість ІП, од.	Частка, %	Перелік ІП
1. ЗАХІДНИЙ (60 од. 56,6%)	Львівська	17	16,04	Львівський індустріальний парк «Рясне-2» (М10), Кам'янка-Бузький, Новороздільський, Захід Ресурс (м. Городок), Бізнес Прайм (с. Тернопілля), Спарроу Парк Львів (м. Львів), Мостиський Сухий Порт (м. Мостиська), Еко-смайт «ГАЛІТ» (м. Дрогобич), «Долина Стрий» (м. Стрий), «Сигнівка» («Формація. Львів»), «ЯДРО ІНДАСТРІ» (м. Дрогобич), «ІнПарк Борислав», «Червоноград» (м. Шептицький), «Добросин», «Добросин Інвест Парк», «Технологій та бізнесу», «ЕКОЦЕНТР»
	Закарпатська	12	11,32	«Соломоново», «Марамуреш» (с. Біла Церква), «Ужгород» (м. Ужгород), «Вестерн Індастріал» (с-ще Буштино), «Френдлі Віндтехнологджі» (м. Перечин), «БФ ТЕРМІНАЛ» (с-ще Батьово), «Тячів» (м. Тячів), «ЕНЕРДЖІ ГРУП» (м. Свалява), «ЕКО Мукачево» (м. Мукачево), «Мужай» (Берегівська ТГ), «СОЛЬВА-ТЕХ» (м. Свалява), «КАРПАТИ» (с-ще Чинадійово)
	Хмельницька	7	6,60	«Славута» (м. Славута), «Хмельницький» (м. Хмельницький), «КРАСИЛІВ ТЕХНОПОРТ» (м. Красилів), ЕКО АГРО ХАБ Поділля «Городок», «Ф'ЮЧЕ ІНДАСТРІ ХАБ» (м. Волочиск), ТЕОФІПОЛЬ ЕКО ПАРК, «Ей-Бі-Сі Хаб» (с-ще Богданівці)
	Івано-Франківська	6	5,66	Kalush Industrial HUB (м. Калуш), ІСКРА (с. Підгайчики), «Галіція» (м. Калуш), «ГРІН ЛАКТИК» (м. Бурштин), КАЛУШ ПРОДАКШН (м. Калуш), «Бурштин» (м. Бурштин)
	Чернівецька	6	5,66	«СОКИРЯНИ Індастрі ХАБ» (м. Сокиряни), «Новодністровськ» (м. Новодністровськ), «Енергія Буковини» (с. Сербичани), «Хотин Invest» (м. Хотин), «Чернівці» (м. Чернівці), «Фруктова Індустрія» (с. Коболчин)
	Тернопільська	5	4,72	«Зборів» (м. Зборів), «Тернопіль» (м. Тернопіль), «Chortkiv-West» (м. Чортків), «Західноукраїнський промисловий ХАБ» (с. Острів), «BORSCHIV» (м. Борщів)
	Волинська	4	3,77	«Нововолинськ» (м. Нововолинськ), «Володимир» (м. Володимир), КОВЕЛЬ ПОРТО (м. Ковель), «ЛЮБЛИНЕЦЬ» (с. Черкаси)
	Рівненська	3	2,83	«КРОНОСПАН РІВНЕ» (с. Городок), «HEMPY UA» (с. Молодаво Друге), «Форментор» (Великоомелянська ТГ)
2. ЦЕНТРАЛЬНО-ПІВНІЧНИЙ (32 од., 30,19%)	Київська (включно з м. Київ)	13	12,26	«Буча Техно Гарден» (с. Мироцьке), «Фастіндастрі» (м. Фастів), «Київщина» (с. Нові Петрівці), Біла Церква, Біла Церква-2, Місто Скла (м. Березань), ПАТОН (с-ще Глеваха), СОЛТАНІВКА (Калинівська с/р), Л-ТАУН ПАРК (с. Путрівка), Еко-індустріальний парк «УНІВЕРСАЛ ІНДАСТРІ» (с-ще Рокитне), КИТ (м. Буча), «МИРОНІВКА» (м. Миронівка), «ГРІН ІНДАСТРІАЛ ПАРК» (с. Нові Петрівці)

Макрорегіон	Область	Кількість ІП, од.	Частка, %	Перелік ІП
	Вінницька	6	5,66	Вінницький індустріальний парк, Вінницький кластер холодильного машинобудування, «Вінндастрі», «Дністер» (Ямпільська ТГ), «Вінтер Спорт», «ІНТЕГРАЛ»
	Житомирська	4	3,77	«Коростень» (м. Коростень), «Житомир-Схід» (м. Житомир), «МА'РИЖАНИ» (Хорошівська ТГ), «АЗОРТЕХ» (м. Андрушівка)
	Сумська	3	2,83	«Свема» (м. Шостка), «Тростянець» (м. Тростянець), «Суми» (м. Суми)
	Черкаська	3	2,83	«Золотоноша» (м. Золотоноша), «Сміла» (м. Сміла), «БІОСЕНС» (Степанківська ТГ)
	Полтавська	1	0,94	«СМАРТ ТЕХ ІНДАСТРІ» (Лубенська ТГ)
	Чернігівська	1	0,94	«Менський» (м. Мена)
	Кіровоградська	1	0,94	«СТАН-ІНВЕСТ» (м. Олександрія)
3. ПІВДЕННО-СХІДНИЙ (14 од. 13,21%)	Одеська	5	4,72	«Подільськ» (м. Подільськ), «ЕКОПОРТ» (с-ще Нові Білярі), «Р-33» (с. Борщі), «ОДЕСА НОВА ПАРК» (Усатівська ТГ), Еко-індустріальний парк «Південний» (м. Подільськ)
	Дніпропетровська	4	3,77	«Кривбас» (м. Кривий Ріг), «INNOVATION FORPOST» (м. Дніпро), «Жовті Води» (м. Жовті Води), «ЕкоСтіл» (м. Кривий Ріг)
	Донецька	2	1,89	«Лиманський» (м. Лиман) (ТЕРИТОРІЯ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ), «Техносіті» (м. Костянтинівка) (ТЕРИТОРІЯ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ)
	Миколаївська	2	1,89	SUNART (Кривоозерська ТГ), Техно Парк Вознесенськ (м. Вознесенськ і с. Бузьке)
	Луганська	1	0,94	«Східний регіон» (м. Попасна) (ПЕРЕБУВАЄ В ТИМЧАСОВІЙ ОКУПАЦІЇ)
РАЗОМ		106	100	

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

розвиненою інфраструктурою, близькістю до столиці та потужним внутрішнім ринком. Наприклад, Київська область (13 ІП) має високу концентрацію навколо столиці (Буча, Глеваха, Нові Петрівці, Фастів, Біла Церква). Це забезпечує доступ до великого ринку збуту, кваліфікованої робочої сили та доступу до ключових аеропортів в мирний час (Бориспіль, Жуляни). Вінницька область (6 ІП) використовує стратегічне положення на перетині шляхів. Наприклад, Вінницький кластер холодильного машинобудування та ІП «ІНТЕГРАЛ» розташований у м. Вінниця, яке є великим транспортним вузлом.

Південно-східний макрорегіон (Дніпропетровська, Одеська, Миколаївська області та ін.). У цьому регіоні розміщення ІП історично пов'язане з розвиненим промисловим потенціалом або доступом до моря. Дніпропетровська область (4 ІП): ІП «Кривбас» та «INNOVATION FORPOST» розташо-

вані у промислових центрах Кривий Ріг та Дніпро. Призначення парків на кшталт «Жовті Води» на хімічну промисловість та альтернативну енергетику відображає наявність відповідних ресурсів та інфраструктури. Одеська область (5 ІП) орієнтована на логістику та переробку. Наприклад, ІП «ЕКОПОРТ» розташовано біля селища Нові Білярі, що забезпечує близькість до морського порту Південний (2 км). ІП «Р-33» (с. Борщі) сфокусований на металообробці, використовуючи логістику до портів.

Області, що розташовані в безпосередній близькості до воєнних дій. Слід також зазначити, що в переліку присутні ІП, які розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих територіях, зокрема в Донецькій області (ІП «Лиманський», ІП «Техносіті») та Луганській області (ІП «Східний регіон», який перебуває в тимчасовій окупації).

Таким чином, розміщення ІП в Україні обумовлено стратегічним вибором територій, з акцентом на західні прикордонні області (безпека, європейський ринок) і традиційні промислові / логістичні центри (Київщина, Одещина, Дніпропетровщина та ін.). Области, що розташовані далі від лінії фронту та ближче до кордонів ЄС, отримують перевагу, оскільки вони пропонують вищий рівень безпеки та інтегровану логістику.

Ключовим фактором розвитку ІП є **наявність та ефективність менеджменту керуючої компанії**.

Переважає більшість ІП, представлених у Реєстрі [24], мають зареєстровану керівну компанію, оскільки саме вона відповідає за девелопмент, залучення учасників та управління інженерно-транспортною інфраструктурою ІП. Зі 106 ІП України 95 мають керівну компанію, в 11 парках керівна компанія не зазначена (табл. 2). У тих випадках, де керівна компанія зазначена, вона є або приватною (наприклад, ТОВ «Юпарк» для Вінницького ІП або ТОВ «Формація Сигнівка» для ІП «Сигнівка»), або комунальним підприємством (наприклад,

КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу» для ІП «Кривбас» або КП «Підприємство матеріально-технічного забезпечення» ТМР для ІП «Тернопіль») (див. табл. 2).

Аналіз показав, що більшість керівних компаній, які керують зареєстрованими ІП, є приватними структурами (табл. 3).

Приватні компанії управляють 62,11% ІП (де керівна компанія відома), що свідчить про домінуючу роль приватного сектора в розвитку та управлінні ІП в Україні. Приватні КК, як правило, є Товариствами з обмеженою відповідальністю (ТОВ), які найчастіше займаються девелопментом на замовлення та орендою/продажем приміщень і керують як приватною, так і комунальною землею.

Комунальні підприємства (КП, КУ, Фонди муніципальних інвестицій) або організації, що мають комунальну форму власності, управляють 35,79% ІП.

Загалом комунальна власність є домінуючою формою ініціативи створення індустріальних парків в Україні, оскільки місцеві органи влади прагнуть залучити інвестиції та розвивати свої терито-

Таблиця 2

Перелік ІП, в яких відсутня (не зазначена) керівна компанія

Область	Індустріальний парк
Вінницька	Індустріальний парк «ІНТЕГРАЛ»
Волинська	Індустріальний парк «ЛЮБЛИНЕЦЬ»
Житомирська	Індустріальний парк «АЗОРТЕХ»
Закарпатська	Індустріальний парк «СОЛЬВА-ТЕХ»
Івано-Франківська	Індустріальний парк «Бурштин»
Київська	Еко-індустріальний парк «УНІВЕРСАЛ ІНДАСТРІ»
Миколаївська	Індустріальний парк Техно Парк Вознесенськ
Одеська	Індустріальний парк «ОДЕСА НОВА ПАРК»
Тернопільська	Індустріальний парк «Зборів»
Хмельницька	Індустріальний парк «Ей-Бі-Сі Хаб»
Чернівецька	Індустріальний парк «Чернівці»

Джерело: укладено авторами на основі [22–24].

Таблиця 3

Характеристика керівних компаній ІП України

Категорія КК	Кількість ІП, од.	Частка від тих, хто має керівну компанію (95), %	Частка від загальної кількості ІП (106), %
Приватні КК	59	62,11	55,66
Комунальні КК	34	35,79	32,08
Змішані (приватно-комунальні)	2	2,10	1,89
КК відсутня/не вказана	11	–	10,3
РАЗОМ	106	100	100

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

рії. Проте приватні парки (наприклад, КРОНОС-ПАН РІВНЕ, Біла Церква) часто демонструють вищу ступінь готовності інфраструктури та активніше залучення резидентів, оскільки вони мають чітко визначені керівні компанії, орієнтовані на комерційний успіх та девелопмент на замовлення.

Структура власності земельних ділянок під ІІІ є критичною для розуміння моделі їхнього розвитку. Більшість індустріальних парків, представлених у каталозі, розташовані на комунальних земельних ділянках. До них належать такі великі проекти, як Вінницький ІІІ, ВінІндастрі, Кривбас, Київщина та СТАН-ІНВЕСТ. Це є прямим наслідком державної політики, спрямованої на використання муніципальних ресурсів, зокрема землі, для стимулювання регіонального промислового розвитку. Передача землі в комунальну власність дозволяє місцевій владі ефективно управляти ділянками та пропонувати інвесторам пільгові умови землекористування.

Водночас спостерігається значна активність у секторі приватної власності. Великі індустріальні парки, що часто демонструють вищий ступінь капіталізації та інфраструктурної готовності, такі як Біла Церква, Біла Церква-2, Буча Техно Гарден (Київська обл.) та Л-ТАУН ПАРК (Київська обл.), розташовані на приватних землях. Крім того, зустрічається і змішана форма власності, як у ІІІ «Соломоново» на Закарпатті.

У більшості комунальних індустріальних парків або відсутня керівна компанія, або її функції виконує міське комунальне підприємство, яке часто є неефективним. Ці КП, як правило, не мають достатніх коштів, досвіду та маркетингових кампаній для активного залучення резидентів. Результатом є те, що парки не працюють, навіть якщо базова інженерна інфраструктура наявна.

Законодавство передбачає, що ініціатор має два роки для пошуку та призначення керівної компанії з моменту реєстрації ІІІ. Невиконання цієї вимоги є однією з головних причин, чому значна кількість зареєстрованих парків залишаються «теоретичними проектами».

Аналіз зареєстрованих індустріальних парків (ІІІ) виявляє чіткий дисбаланс у структурі власності та, що більш критично, значну різницю в ефективності функціонування (залученні резидентів), яка часто залежить від якості керівної компанії.

Абсолютна більшість індустріальних парків в Україні створюється на комунальній землі, а ініціатором виступає місцеве самоврядування (ОМС).

У таких областях, як Вінницька, Волинська, Донецька, Кіровоградська, Луганська, Сумська,

Полтавська та Чернігівська, усі або переважна більшість зареєстрованих ІІІ розташовані в комунальній власності. Наприклад, у Сумській (3 з 3), Волинській (4 з 4), Кіровоградській (1 з 1) та Чернігівській (1 з 1) областях комунальна власність помітно домінує.

Навіть у регіонах з найбільшою кількістю парків, таких як Львівська (12 комунальних, 5 приватних) та Закарпатська (7 комунальних, 3 приватних, 1 змішаний), переважає комунальна модель. Це відображає стратегію ОМС, спрямовану на використання наявних земельних ресурсів для економічного розвитку та залучення державного співфінансування на інфраструктуру, яке часто доступне саме для муніципальних проектів.

Хоча комунальна модель є найпоширенішою, саме приватні та змішані форми власності, як правило, демонструють вищу концентрацію активності (залучення учасників та інших суб'єктів).

Приватні керівні компанії (КК) часто є девелоперами, які мають власні фінансові ресурси та комерційний досвід для швидкого будівництва інфраструктури та активного маркетингу.

Близько двох третин зареєстрованих ІІІ перебувають у пасивній фазі або на стадії планування/створення. Для інвесторів, зацікавлених у швидкому початку діяльності, ключовими є показники фази функціонування.

Фактичне функціонування парку найкраще підтверджується **наявністю зареєстрованих учасників та/або інших суб'єктів господарювання (готових підприємств)**, а також наявністю призначеної керівної компанії.

Кількість залучених учасників (резидентів, що отримують пільги) та інших суб'єктів господарювання (підприємств, які вже працюють на території парку або користуються інфраструктурою) є прямим показником функціонування та заповненості ІІІ.

Багато парків, які були зареєстровані порівняно нещодавно (наприклад, «INNOVATION FORPOST», «Люблинець», «Лиманський»), або ті, що розташовані в зонах підвищеного ризику, наразі не мають зареєстрованих учасників. Це є очікуваним на ранніх стадіях розвитку або в умовах зовнішніх загроз.

Водночас у більш безпечних регіонах спостерігається формування активних кластерів:

- ✦ Тернопільська область («Західноукраїнський промисловий ХАБ»): цей парк виділяється найбільшою кількістю залучених суб'єктів: 3 учасники та 22 інші суб'єкти;
- ✦ Житомирська область («Коростень»): має 4 учасників та 2 інші суб'єкти;

★ Київська область («Біла Церква»): має 1 учасника та 7 інших суб'єктів.

Кількість «інших суб'єктів» (наприклад, 22 у Західноукраїнському ХАБ) є важливим індикатором ринкової абсорбції. Ці суб'єкти часто представляють логістичні, складські чи дистрибуційні потреби, які вимагають менших капітальних інвестицій та швидшого розгортання, ніж повноцінне виробництво (учасники, які отримують повні податкові пільги). Це вказує на успішне перетворення парку на промисловий кластер зі спільною інфраструктурою та значною кількістю орендарів.

Таким чином, велика кількість «інших суб'єктів» вказує на те, що індустріальні парки наразі активно використовуються як логістичні хаби та майданчики для релокації, що є первинними драйверами їхнього використання в умовах військового часу.

Функціональна готовність ІП оцінюється через залучення резидентів (учасників та інших суб'єктів). У загальному контексті, незважаючи на реєстрацію 106 парків, рівень фактичного функціонування є неоднорідним. Звіт Мінекономіки підтверджує, що в Україні збудовано або перебуває в процесі будівництва лише 25 заводів, а загальна площа спорудженої промислової нерухомості перевищує 100 000 м². Це підкреслює, що лише відносно невелика частка від загальної кількості ІП є на стадії активного залучення виробництва.

Завдяки реєстрації шести нових індустріальних парків (включаючи «БІОСЕНС» у Черкаській обл. і «СТАН-ІНВЕСТ» у Кіровоградській обл.) прогнозується створення понад 5100 нових робочих місць.

Наявність учасників та інших суб'єктів прямо корелює з переходом ІП зі стадії «теоретичного проекту» до «функціонуючого парку».

Успіх активних комунальних ІП (наприклад, Коростень, Західноукраїнський промисловий ХАБ) демонструє, що ключем є професійний та проактивний менеджмент керівної компанії (КК). Якщо

КК не здатна вести маркетинг і залучати інвесторів, парк залишається нефункціональним, навіть за наявності базових комунікацій.

За розмірами індустріальні парки в Україні значно варіюються – від мінімальних 10 га до понад 100 га, що відображає різні інвестиційні стратегії та потенціал регіонального розвитку. Для зручності аналізу ІП класифіковано за трьома основними категоріями: Великі, Середні та Малі (табл. 4, табл. 5).

Розподіл ІП України за розмірами наведено на рис. 2.

Як видно з наведених даних, найбільшу частку становлять середні індустріальні парки (20–50 га), які складають майже половину всіх зареєстрованих об'єктів (45,28%). Такі парки є оптимальними для більшості українських регіонів, оскільки вони вимагають менших інвестицій у первинну інфраструктуру, ніж великі хаби, але при цьому забезпечують достатній простір для розміщення промислових підприємств середнього розміру, що є основою переробної промисловості.

Значна частка малих парків (майже 40%) свідчить про гнучкість інвестиційної політики та націленість на швидке створення вузькоспеціалізованих кластерів, логістичних точок або високотехнологічних виробництв, які не потребують великих земельних площ (наприклад, ІТ-кластери або спеціалізована агропереробка).

Великі ІП (понад 50 га), що становлять 15,09%, незважаючи на меншу кількість, мають критичне значення для економіки. Ці проекти (наприклад, «Київщина», «Свема», «ЕКО АГРО ХАБ Поділля») розраховані на залучення великих іноземних інвестицій, створення масштабних виробничих ланцюгів та логістичних хабів. Вони часто виступають як економічні якорі для цілих регіонів.

На основі даних, наведених у Каталозі індустріальних парків, проведено також аналіз 106 ІП за їхньою спеціалізацією. За результатами аналізу, ІП згруповані в чотири основні категорії, виходячи з пріоритетних напрямків, зазначених у джерелі

Таблиця 4

Характеристика ІП за розмірами

Категорія розміру	Критерій площі	Характеристика
Великі ІП	Понад 50 га	Масштабні, довгострокові проекти, здатні розмістити великі виробничі кластери та логістичні хаби
Середні ІП	20 га до 50 га	Найбільш поширений формат, оптимальний для розміщення середніх виробництв, що потребують розвинутої інженерної інфраструктури
Малі ІП	До 20 га	Зазвичай орієнтовані на спеціалізовані, високотехнологічні або інноваційні виробництва з меншими вимогами до площі

Джерело: складено авторами.

Класифікація ІП України за розмірами

Назва ІП	Розмір ІП (га)	Область
1	2	3
<i>Великі ІП (є ключовими для залучення значних інвестицій, орієнтованих на велику промисловість та логістику)</i>		
ЕКО АГРО ХАБ Поділля «Городок»	149,6	Хмельницька
ІП «Київщина»	118,3594	Київська
ІП «Свема»	118,25	Сумська
ІП «Хмельницький»	90,9325	Хмельницька
ІП «Chortkiv-West»	87,68	Тернопільська
ІП «КРОНОСПАН РІВНЕ»	85,0089	Рівненська
ІП «ЕКОПОРТ»	76,7493	Одеська
ІП «БФ ТЕРМІНАЛ»	69,7	Закарпатська
ІП «Менський»	68,586	Чернігівська
ІП «Соломоново»	66,2	Закарпатська
ІП «Червоноград»	63,0545	Львівська
ІП «ГРІН ІНДАСТРІАЛ ПАРК»	62,1407	Київська
ІП «Сміла»	61,3229	Черкаська
ІП «Тячів»	61,4661	Закарпатська
ІП «Славута»	50	Хмельницька
ІП «ІСКРА»	53	Івано-Франківська
<i>Середні ІП (найбільш численна категорія, що відображає основний напрямок інвестицій у виробничі майданчики середнього розміру, особливо в прикордонних і центральних регіонах)</i>		
ІП «ЛЮБЛИНЕЦЬ»	49,7251	Волинська
ІП «INNOVATION FORPOST»	49,5114	Дніпропетровська
ІП СОЛТАНІВКА	48,5352	Київська
Новороздільський ІП	46,4	Львівська
ІП «HEMPY UA»	42,9215	Рівненська
ІП «Коростень»	42,2015	Житомирська
ІП «Тростянець»	39,96	Сумська
ІП «Золотоноша»	37,7467	Черкаська
ІП «Володимир»	37,657	Волинська
Еко-ІП «Південний»	37,3904	Одеська
ІП Вінницький	35,7	Вінницька
Мостиський Сухий Порт	34,5116	Львівська
ІП «Техносіті»	34,02	Донецька
ІП Біла Церква-2	34,7138	Київська
ІП «Буча Техно Гарден»	33,67	Київська
ІП «Марамуреш»	33,2063	Закарпатська
ІП ТЕОФІПОЛЬ ЕКО ПАРК	30,869	Хмельницька
ІП «Подільськ»	31,0704	Одеська
ІП «Мужай»	30,5	Закарпатська
ІП «Миронівка»	30,3667	Київська
ІП «Сигнівка» (Формація Львів)	30,1406	Львівська
ІП «МА'РИЖАНИ»	30,2	Житомирська
ІП «BORSCHIV»	30	Тернопільська

1	2	3
ІП «БІОСЕНС»	29,68	Черкаська
ІП «Форментор»	28,1092	Рівненська
ІП «ЕКОЦЕНТР»	27,6943	Львівська
ІП «Лиманський»	27,5	Донецька
ІП «Добросин»	27,3815	Львівська
ІП «Кривбас»	26,03	Дніпропетровська
ІП «КАРПАТИ»	25,65	Закарпатська
ІП «Вінтер Спорт»	25	Вінницька
ІП КОВЕЛЬ ПОРТО	24,7526	Волинська
Кам'янка-Бузький ІП	24,47	Львівська
ІП Біла Церква	24,1419	Київська
ІП «Житомир-Схід»	24,0201	Житомирська
ІП «ЕкоСтіл»	23,8577	Дніпропетровська
ІП КАЛУШ ПРОДАКШН	23,8684	Івано-Франківська
ІП Л-ТАУН ПАРК	23,4048	Київська
Львівський ІП «Рясне-2» (М10)	23,4913	Львівська
ІП «ЕКО Мукачево»	23,0915	Закарпатська
ІП «Нововолинськ»	21,9894	Волинська
ІП «АЗОРТЕХ»	21,8	Житомирська
ІП «Вестерн Індастріал»	21,6866	Закарпатська
ІП «Новодністровськ»	20,13	Чернівецька
ІП Місто Скла	20,2633	Київська
ІП «Бурштин»	20,45	Івано-Франківська
ІП Захід Ресурс	20,7662	Львівська
ІП «ІнПарк Борислав»	20	Львівська
<i>Малі ІП (парки часто є високоспеціалізованими або призначені для швидкого старту малих і середніх підприємств)</i>		
ІП «Галіція»	19,8	Івано-Франківська
ІП Техно Парк Вознесенськ	19,0539	Миколаївська
ІП «Вінницький кластер...»	19,27	Вінницька
ІП Спарроу Парк Львів	18,8	Львівська
ІП Kalush Industrial HUB	18,73	Івано-Франківська
ІП «Інтеграл»	17,9084	Вінницька
ІП «Суми»	17,5284	Сумська
ІП «Бізнес Прайм»	17,5	Львівська
ІП «Технологій та бізнесу»	17,4072	Львівська
ІП КИТ	17,4406	Київська
ІП «Чернівці»	17,276	Чернівецька
ІП «Дністер»	17,2004	Вінницька
ІП ПАТОН	17,0597	Київська
ІП «Френдлі Віндтехнологі»	16,5	Закарпатська
ІП «ОДЕСА НОВА ПАРК»	16,4327	Одеська
ІП «Зборів»	15,5	Тернопільська
ІП «Східний регіон»	15,3991	Луганська

1	2	3
ІП «Енергія Буковини»	15,0093	Чернівецька
ІП «Тернопіль»	15	Тернопільська
ІП «Фастіндастрі»	15	Київська
ІП «Добросин Інвест Парк»	14,62	Львівська
ІП «Долина Стрий»	13,95	Львівська
ІП «Хотин Invest»	13,7244	Чернівецька
Еко-ІП «УНІВЕРСАЛ ІНДАСТРІ»	13,3298	Київська
ІП «СМАРТ ТЕХ ІНДАСТРІ»	13,0429	Полтавська
Вінницький ІП	13,086	Вінницька
ІП «ВінІндастрі»	13,086	Вінницька
ІП «ГРІН ЛАКТИК»	12	Івано-Франківська
ІП «СОКИРЯНИ Індастрі ХАБ»	12,0994	Чернівецька
ІП «СТАН-ІНВЕСТ»	11,5903	Кіровоградська
ІП SUNART	11,165	Миколаївська
ІП «Ей-Бі-Сі Хаб»	11,0602	Хмельницька
ІП «Західноукраїнський промисловий ХАБ»	10,6543	Тернопільська
ІП «Ужгород»	10,6543	Закарпатська
ІП «Фруктова Індустрія»	10,5	Чернівецька
ІП «КРАСИЛІВ ТЕХНОПОРТ»	10,146	Хмельницька
ІП «ЕНЕРДЖІ ГРУП»	10,0278	Закарпатська
ІП «ЯДРО ІНДАСТРІ»	10,0036	Львівська
ІП «Жовті Води»	10	Дніпропетровська
ІП «Р-33»	10	Одеська
ІП «Ф'ЮЧЕ ІНДАСТРІ ХАБ»	10	Хмельницька
ІП «СОЛЬВА-ТЕХ»	10	Закарпатська

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

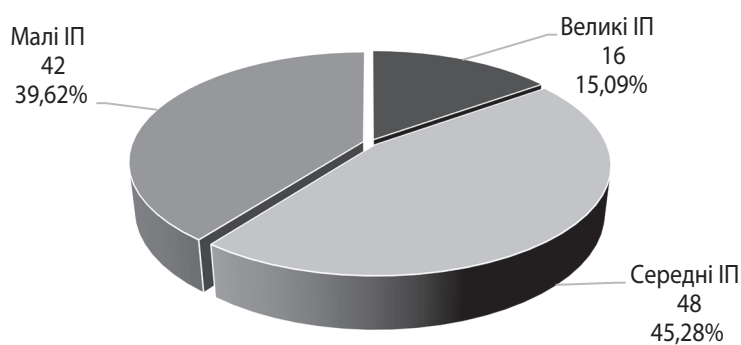

Рис. 2. Структура ІП України за розмірами

Джерело: сформовано авторами.

(Універсальний, Агропереробка, Машинобудування, Деревообробка та будматеріали) та додаткових детальних описів.

Парки з універсальною спеціалізацією (табл. 6), яких близько семидесяти, складають в Україні переважну більшість, що дозволяє їм приймати під-

приємства з різних секторів: від логістики до легкого виробництва та переробки.

Парків, що спеціалізуються на переробці сільськогосподарської продукції, харчовій промисловості, виробництві напоїв та суміжних галузях, в Україні 12. Вони наведені в табл. 7.

ІП України з універсальною спеціалізацією

Назва Індустріального парку	Область	Назва Індустріального парку	Область
Львівський ІП «Рясне-2» (М10)	Львівська	ІП «Володимир»	Дніпропетровська
Кам'янка-Бузький ІП		ІП «ЛЮБЛИНЕЦЬ»	
ІП Захід Ресурс		ІП «Кривбас»	
ІП Бізнес Прайм		ІП «INNOVATION FORPOST»	
ІП Спарроу Парк Львів		ІП «Жовті Води»	
Мостиський Сухий Порт		ІП «ЕкоСтіл»	Донецька
Еко-смарт ІП «ГАЛІТ»		ІП «Техносіті»	Житомирська
ІП «Долина Стрий»		ІП «Житомир-Схід»	
ІП «Сигнівка»		ІП «МА'РИЖАНИ»	Київська
ІП «ЯДРО ІНДАСТРІ»		ІП «Буча Техно Гарден»	
ІП «Червоноград»		ІП «Фастіндастрі»	
ІП «Добросин»		ІП «Київщина»	
ІП «Добросин Інвест Парк»		ІП Біла Церква	
ІП «Технологій та бізнесу»		ІП Біла Церква-2	
ІП «ЕКОЦЕНТР»		ІП ПАТОН	
ІП «Марамуреш»		ІП СОЛТАНІВКА	
ІП «Ужгород»		Еко-ІП «УНІВЕРСАЛ ІНДАСТРІ»	
ІП «Тячів»		ІП КИТ	
ІП «ЕНЕРДЖІ ГРУП»		ІП «ГРІН ІНДАСТРІАЛ ПАРК»	Луганська
ІП «ЕКО Мукачево»		ІП «Східний регіон»	Одеська
ІП «Мужай»	ІП «Подільськ»		
ІП «СОЛЬВА-ТЕХ»	ІП «ЕКОПОРТ»		
ІП «КАРПАТИ»	ІП «ОДЕСА НОВА ПАРК»	Полтавська	
ІП «Славута»	Еко-ІП «Південний»		
ІП «Хмельницький»	ІП «СМАРТ ТЕХ ІНДАСТРІ»	Тернопільська	
ІП ТЕОФІПОЛЬ ЕКО ПАРК	ІП «Тернопіль»		
ІП Kalush Industrial HUB	ІП «Західноукраїнський промисловий ХАБ»		
ІП ІСКРА	ІП «BORSCHIV»	Чернівецька	
ІП «Галіція»	ІП «СОКИРЯНИ Індастрі ХАБ»		
ІП КАЛУШ ПРОДАКШН	ІП «Новодністровськ»		
ІП «Бурштин»	ІП «Хотин Invest»	Черкаська	
ІП «ВінІндастрі»	ІП «Чернівці»		
ІП «Вінтер Спорт»	ІП «Сміла»	Миколаївська	
ІП «ІНТЕГРАЛ»	ІП «Техно Парк Вознесенськ»	Сумська	
ІП «Нововолинськ»	ІП «Суми»		

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

Спеціалізація, зосереджена на важкому виробництві, металообробці, виготовленні металевих конструкцій, компонентів та машинобудуванні, притаманна семи ІП України (табл. 8).

У деревообробці, виробництві меблів і будматеріалів спеціалізуються 4 українські ІП (табл. 9).

Окремою є група, що об'єднує парки з фокусом на вузькоспеціалізованих галузях переробки (хімія, скло, деревообробка), які не відповідають чітко категорії «Агрпереробка», «Машинобудування» чи ін. Таких парків в Україні 10 (табл. 10).

ІП України з агропереробною спеціалізацією

Назва Індустріального парку	Область	Спеціалізація (уточнення)
ІП «АЗОРТЕХ»	Житомирська	Біоетанол, крохмалі, борошно-мельно-круп'яна промисловість
ІП «ГРІН ЛАКТИК»	Івано-Франківська	Агропереробка
ІП «МИРОНІВКА»	Київська	Агропереробка
ІП SUNART	Миколаївська	Агропереробка
ІП «HEMPY UA»	Рівненська	Переробка промислових конопель
ІП «Зборів»	Тернопільська	Виробництво напоїв, переробка агропродукції
ЕКО АГРО ХАБ Поділля «Городок»	Хмельницька	Агропереробка, інноваційні технології
ІП «Ф'ЮЧЕ ІНДАСТРІ ХАБ»	Хмельницька	М'ясопереробка
ІП «Ей-Бі-Сі Хаб»	Хмельницька	Агропереробка
ІП «Золотоноша»	Черкаська	Агропереробка
ІП «БІОСЕНС»	Черкаська	Виробництво харчових продуктів, переробка фруктів та овочів
ІП «Фруктова Індустрія»	Чернівецька	Агропереробка

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

Таблиця 8

ІП України, що спеціалізуються на машинобудуванні та металообробці

Назва Індустріального парку	Область	Спеціалізація (уточнення)
Вінницький кластер холодильного машинобудування	Вінницька	Машинобудування (холодильне машинобудування)
ІП КОВЕЛЬ ПОРТО	Волинська	Машинобудування, металообробка, електротехнічне машинобудування
ІП «Соломоново»	Закарпатська	Середнє та точне машинобудування, енергетика
ІП «Френдлі Віндтехнологі»	Закарпатська	Машинобудування
ІП «СТАН-ІНВЕСТ»	Кіровоградська	Машинобудування, обробка металів, ремонт і сервісне обслуговування
ІП «Р-33»	Одеська	Промисловий кластер із металообробки та виготовлення металевих виробів
ІП «КРАСИЛІВ ТЕХНОПОРТ»	Хмельницька	Промисловий кластер із металообробки та виготовлення металевих виробів

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

Таблиця 9

ІП України, що спеціалізуються на деревообробці, виробництві меблів і будматеріалів

Назва Індустріального парку	Область	Спеціалізація (уточнення)
ІП «Коростень»	Житомирська	Виробництво будівельних матеріалів та меблів
ІП «Вестерн Індастріал»	Закарпатська	Виробництво меблів, виробів із деревини, будівельних матеріалів
ІП «БФ ТЕРМІНАЛ»	Закарпатська	Виробництво (переробка) лісогосподарської продукції
ІП «КРОНОСПАН РІВНЕ»	Рівненська	Деревообробна промисловість, меблева промисловість

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

ІП України, що спеціалізуються на спеціалізованій переробці та працюють у змішаних галузях

Назва Індустріального парку	Область	Спеціалізація (уточнення)
ІП «Жовті Води»	Дніпропетровська	Хімічна промисловість, альтернативна енергетика
ІП «Лиманський»	Донецька	Виробництво будівельних та теплоізоляційних матеріалів
Новороздільський ІП	Львівська	Виробництво еко-ощадних матеріалів, продукції та технологій
ІП Місто Скла	Київська	Скловиробництво та переробка скла
ІП «Тростянець»	Сумська	Деревообробна, легка та приладобудівна промисловість
ІП «Менський»	Чернігівська	Оброблення деревини, харчова промисловість
ІП Л-ТАУН ПАРК	Київська	Агропромисловість, машинобудування, високотехнологічна продукція
ІП «Галіція»	Івано-Франківська	Виробництво будівельних матеріалів, універсальний
ІП «ІнПарк Борислав»	Львівська	Деревообробна та металообробна промисловість
ІП «Енергія Буковини»	Чернівецька	Деревообробне виробництво, переробна, харчова та текстильна промисловість

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

Загалом розподіл ІП України за спеціалізацією має такий вигляд (табл. 11).

Таблиця 11

Зведений підсумок по ІП за спеціалізацією

Спеціалізація	Кількість ІП, од.	Частка, %
Універсальна	70	66,04
Агропереробка	12	11,32
Машинобудування / Металообробка	7	6,6
Деревообробка, меблі / Будматеріали	4	3,77
Спеціалізована переробка / Змішаний	10	9,44
Не зазначено	3	2,83
УСЬОГО	106	100,00

Джерело: складено авторами на основі [22–24].

Як свідчить проведений аналіз, стратегічна орієнтація більшості ІП на сьогодні є універсальною. Такі парки, як «ВінІндастрі», «Кривбас», «Львівський Рясне-2»/М10 та «Тростянець», визначені як універсальні, що забезпечує максимальну гнучкість у залученні інвесторів в умовах економічної невизначеності.

Проте спостерігається і чітке виділення спеціалізованих ніш, що відображає регіональні переваги та державні пріоритети:

- ✦ агропереробка є критичним пріоритетом для аграрних регіонів, наприклад, Вінницький індустріальний парк (Агропереробка) та ІП «МИРОНІВКА» (Агропереробка);
 - ✦ машинобудування та металообробка є актуальною спеціалізацією для центральних і західних регіонів. Наприклад, Вінницький кластер холодильного машинобудування (Машинобудування), ІП «КОВЕЛЬ ПОРТО» (Машинобудування, металообробка, електротехнічне машинобудування) та ІП «СТАН-ІНВЕСТ» (Машинобудування, обробка металів);
 - ✦ високотехнологічні / специфічні галузі – така спеціалізація також притаманна деяким паркам з вузькою спеціалізацією:
 - хімічна промисловість, альтернативна енергетика, ІТ і науково-технічна діяльність (ІП «Жовті Води»);
 - виробництво та переробка паперу/картону (ІП «Дністер»);
 - скловиробництво та переробка скла (ІП «Місто Скла»).
- Зростаючий фокус на агропереробці та виробництві з високою доданою вартістю свідчить про зміну пріоритетів української промислової політики. Це відповідає стратегічному завданню переходу від сировинної економіки до виробництва, інтегрованого в європейські ланцюжки постачання.
- Умови землекористування в ІП варіюються, але переважають гнучкі моделі, спрямовані на швидке залучення інвесторів. Основні правові мо-

делі включають оренду та суборенду, часто з опціями на подальший викуп земельної ділянки або суперфiцiї (право забудови чужої земельної ділянки), що забезпечує довгострокову стабільність для резидентів.

Щодо **девелопменту**, поширені моделі охоплюють: девелопмент на замовлення (Build-to-Suit), продаж або оренда готових приміщень, а також можливість самостійного будівництва виробничих потужностей учасником індустріального парку.

Місцеві органи влади активно використовують своє право встановлювати пільги для залучення капіталу. Найбільш поширеною формою підтримки є значне зниження ставок земельного податку або орендної плати. Наприклад, Вінницький ІП та ІП «ВінІндастрі» пропонують пільгову ставку орендної плати на рівні 1% від нормативної грошової оцінки земель (НГО). ІП «BORSCHIV» у Тернопільській області має ще більш привабливу ставку: 0,01% від НГО на перші три роки будівництва, з можливістю продовження пільги.

Зниження орендної плати за землю до таких символічних рівнів є ключовим інструментом, який органи місцевого самоврядування можуть оперативно застосовувати, оскільки федеральні податкові пільги (звільнення від ПДВ і податку на прибуток) застосовуються лише після початку функціонування та реєстрації як учасника. Така локальна підтримка ефективно знижує початкові капітальні витрати на етапі освоєння території, слугуючи необхідним каталізатором для інвестицій.

Крім того, **місцеві стимули** включають: часткову компенсацію відсотків за залученими кредитами (особливо для МСП), компенсацію витрат на придбання обладнання для виробництва електроенергії з відновлювальних джерел енергії (ВДЕ), компенсацію витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) за новостворені робочі місця. Така комплексна підтримка спрямована на стимулювання не тільки фізичної забудови, але й створення високотехнологічних, енергоефективних робочих місць.

Варто відзначити, що приватні парки, як-от «Біла Церква», які володіють землею, також демонструють вищу готовність до інвестування у власні комунікації (384,1 млн грн витрат на комунікації). Це може вказувати на те, що приватні девелопери, маючи більшу фінансову самостійність, схильні до повного фінансування інфраструктури, тоді як комунальні парки частіше є основними реципієнтами прямого державного фінансування для подолання інфраструктурних прогалів.

Інфраструктурна готовність є ключовим показником реальної функціональності індустрі-

ального парку. Аналіз показує, що, попри наявність планів, більшість парків стикаються зі значним розривом між проектною (запланованою) та фактично наявною інженерною потужністю.

Найбільш значущим інфраструктурним бар'єром для швидкого запуску виробництва залишається недостатня наявна потужність електропостачання. Фактичні показники часто є мізерними порівняно з проектними значеннями, що свідчить про те, що багато ІП є «паперовими» проектами, а не готовими майданчиками.

Розглянемо ключові приклади інфраструктурного розриву:

- ✦ **Вінницький індустріальний парк.** Проектна потужність становить ~\$17,4 МВт/год, тоді як наявна потужність лише ~0,16 МВт/год. Різниця (17,24 МВт/год) є найбільшою серед деталізованих кейсів і вказує на те, що ІП розташовано на початковій стадії реалізації проекту з будівництва енергетичних мереж.
- ✦ **Індустріальний парк «ВінІндастрі».** Аналогічна ситуація: проектна потужність ~3,6 МВт/год проти наявної ~0,16 МВт/год.
- ✦ **Індустріальний парк «КОВЕЛЬ ПОРТО».** Тут розрив менший, але все ще значний: проектна потужність ~40 МВт/год, наявна – ~30 МВт/год.
- ✦ **Індустріальний парк «Біла Церква-2».** Проектна потужність ~20 МВт/год, наявна – ~15 МВт/год.

Наявність такого великого розриву означає, що, попри юридичний статус та наявність землі, більшість індустріальних парків не можуть приймати великі та енергоємні виробництва, доки не буде завершено капіталомістке будівництво або модернізація розподільних підстанцій та мереж.

Уряд визнає критичність цього питання. Так, державна компенсація під час воєнного стану пріоритетно надається виключно на підключення та приєднання до електричних мереж, що підкреслює їхню стратегічну важливість для забезпечення базової стійкості економіки.

Готовність інших комунікацій демонструє різний ступінь реалізації. У деяких парках, наприклад, у Вінницькому кластері холодильного машинобудування, водопостачання повністю відповідає проектним показникам (4 м³/добу проектна = 4 м³/добу наявна). Однак в інших місцях, як у ІП «ВінІндастрі», розрив критичний: 100 м³/добу – проектна потужність, тоді як наявна дорівнює нулю.

Щодо газопостачання, показники також неоднорідні. У Вінницькому ІП наявна потужність становить 702 м³/год при проектній 1313 м³/год.

У ІП «ВінІндастрі» та «Дністер» наявна потужність газу на момент звіту також дорівнює нулю, при наявності проєктних потужностей (166 м³/год і 450 м³/год відповідно).

Капітальні витрати на інженерні комунікації є надзвичайно високими.

Логістичні переваги є критичними для інвестиційної привабливості. Більшість ІП мають гарну доступність до автомобільних шляхів, часто розташовуючись безпосередньо біля національних або міжнародних трас (наприклад, М-10 для ІП «Рясне-2» у Львівській області; Е50 для «ВінІндастрі»).

Залізничне сполучення є пріоритетом для важкої промисловості. Державна підтримка активно спрямовується на розвиток цього напрямку, про що свідчить виділення 69,8 млн грн на реконструкцію залізничної під'їзної колії для ІП «Ковель Порто» на Волині. Це є частиною стратегічного фокусу на «західному логістичному коридорі», який є критично важливим для експорту в ЄС.

Центральні та західні ІП орієнтуються на логістику або до західних кордонів, або до морських/річкових портів. Відстані до портів (Одеса, Миколаїв, Ізмаїл, Гданськ) можуть бути значними (наприклад, 820 км до порту Гданськ для львівських ІП, 415 км до Одеси для київських парків).

Аналіз демонструє, що, незважаючи на безпрецедентний кількісний ріст і потужну фіскальну підтримку, головний оперативний ризик зосереджений у фазі управління та реалізації. Створення сприятливого законодавчого поля та надання державних коштів на інфраструктуру (де-ризикування) є необхідними умовами, проте вони не забезпечують автоматичного успіху.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє констатувати, що система ІП в Україні перебуває у стані активного, проте структурно неоднорідного розвитку. Попри значний кількісний приріст (реєстр станом на 01.10.2025 р. налічував 106 ІП, а їх загальна кількість за три роки подвоїлась), між формальним статусом зареєстрованого об'єкта та його реальним функціонуванням зберігається критичний розрив. Лише близько третини ІП мають діючих виробничих резидентів, що свідчить про системну проблему переходу від стадії реєстрації до стійкого функціонування.

Ключовим чинником цієї диспропорції є недостатня інфраструктурна готовність та низька управлінська спроможність керівних компаній, особливо в комунальному секторі, на який припадає 35,8% парків. Водночас аналіз засвідчив, що приватні КК демонструють вищу ефективність залучення резидентів завдяки комерційній орієнто-

ваності та девелопменту на замовлення. Найбільш гострим інфраструктурним бар'єром залишається розрив між проєктною та фактично наявною потужністю електропостачання, що унеможливає розміщення енергоємних виробництв.

Географічна концентрація ІП у Західному макрорегіоні (56,6%) є закономірним наслідком безпекового чинника та логістичної близькості до ринків ЄС, тоді як переважання універсальної спеціалізації (66,04%) відображає адаптивну стратегію залучення інвесторів в умовах економічної невизначеності.

Можна виділити цілу низку **ключових уроків розвинених країн**, що є релевантними для України:

- 1) *інфраструктурна готовність* (енергія, вода, транспорт, цифрові мережі) є критичною умовою для залучення резидентів до ІП;
- 2) *прозора, професійна модель управління ІП* підвищує швидкість залучення інвесторів;
- 3) *поєднання місцевих стимулів із національними програмами та грантовим фінансуванням* зменшує інвестиційні ризики;
- 4) *інтеграція ІП у регіональні екосистеми* (освіта, R&D, логістика) підсилює кластерні ефекти;
- 5) *увага до екологічності й енергоефективності* підвищує конкурентність на європейських ринках.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою методичного підходу та оцінкою на його основі ефективності функціонування ІП України. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 1. С. 40–50.
DOI: <http://dx.doi.org/10.35774/econa2018.01.040>
2. Горностай Н. І., Михальченкова О. Є. Світовий досвід розвитку індустріальних парків та їхні переваги для розвитку економіки України. *Наука, технології, інновації*. 2022. № 4(24). С. 45–51.
DOI: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2022-4-04>
3. Хаустова В. Є. Трансформація моделі економіки України у повоєнний період: монографія. Харків: Лібуркіна Л. М., 2025. 152 с.
DOI: <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-52-7>
4. Акімова О. В., Ліннік Д. Ю. Індустріальні парки як механізм постконфліктного відновлення України. *Економічний простір*. 2023. № 185. С. 21–25.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-4>
5. Хаустова В. Є., Костенко Д. М., Ісмаїлов А. Світовий досвід створення та розвитку індустріальних парків. *Бізнес Інформ*. 2025. № 10. С. 142–155.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-10-142-155>
6. Хаустов М. М., Ісмаїлов А. Стан та проблеми розвитку індустріальних парків в Україні. *Кон-*

- курентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: матеріали XX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Харків, 21.11.2025). Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2025. С. 774–778. URL: https://ndc-ipr.org/media/publications/files/TEZU_21_11_2025.pdf
7. Хаустов М. М. *Стартапи: створення та масштабування* : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. 224 с.
DOI: <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-44-2>
 8. Хаустов М. М. Аналіз світового досвіду побудови індексів оцінки розвитку стартапів та інфраструктури їх підтримки. *Бізнес Інформ*. 2023. № 8. С. 93–106.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-93-106>
 9. Шевчук Н. А. Світовий досвід розвитку індустріальних парків та їх переваги для розвитку економіки України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 4 (28). С. 68–74.
DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4\(28\)-68-74](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4(28)-68-74)
 10. Осипов В. М., Щербак А. В., Дорошенко А. О., Коротких К. В. Індустріальні парки: світовий досвід та українські реалії. *Економічні інновації*. 2021. Т. 23. Вип. 4. С. 108–116.
DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4\(81\).108-116](https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4(81).108-116)
 11. Бойко О. М. Особливості функціонування еко-індустріальних парків у розвинених країнах світу. *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія «Економіка, управління, безпека, технології»*. 2024. Т. 3. № 4.
DOI: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2024-3-4-8>
 12. Бойко В. О., Бойко Л. О. Індустріальні парки – ефективний механізм залучення інвестицій для відновлення економіки у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-23>
 13. Khaustova V., Kuzym M., Reshetnyak O., Khaustov M., Trushkina N. Methodical Approach to the Startup Ecosystem Formation: Foreign Experience and Opportunities for Ukraine. *Proceedings of the 12th International Conference on Applied Innovations in IT (ICAIIT)*. November 2024. P. 231–243.
DOI: <http://dx.doi.org/10.25673/118138>
 14. Dodescu A., Chirilă L. Industrial Parks in Romania: From Success Stories to Emerging Challenges. *International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning*. 2012. Vol. 2. No. 4. P. 331–335. URL: <https://www.ijeeee.org/Papers/140-Z10013.pdf>
 15. Cote R. P., Cohen-Rosenthal E. Designing eco-industrial parks: a synthesis of some experiences. *Journal of Cleaner Production*. 1998. No. 6. P. 181–188. URL: <https://dl.icdst.org/pdfs/files/57dcbe3927eb0e8b2bd532876fcbab70.pdf>
 16. International Guidelines for Industrial Parks. *UNIDO*, 2019. 128 p. URL: https://www.unido.org/sites/default/files/files/2019-11/International_Guidelines_for_Industrial_Parks.pdf
 17. Rodriguez F. S., Khaustova V., Ilyash O., Salashenko T. Recovery of public service delivery by Ukrainian municipalities: Diagnostic and recommendations. *UNIDO*, 2026. 157 p. URL: https://downloads.unido.org/ot/41/27/41275913/Recovery%20of%20public%20service%20%20delivery%20by%20Ukrainian%20municipalities-%20Diagnostic%20and%20recommendations%20_compress.pdf
 18. Розвиток індустріальних парків як чинник пришвидшення відновлення економіки України. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/en/node/4540>
 19. Повоєнне відновлення економіки України: проблеми та напрямки вирішення : монографія / за ред. Хаустової В. Є. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. 224 с.
DOI: <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-41-1>
 20. Хаустова В. Є. Промислова політика в Україні: формування та прогнозування : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2015. 384 с. URL: https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/projects_and_analytics/PromPolituka.pdf
 21. Кизим М. О. Промислова політика та кластеризація економіки України : монографія. Харків : ВД «Інжек», 2011. 304 с. URL: https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/kizimmono.pdf
 22. Реєстр індустріальних парків. URL: <https://data.gov.ua/dataset/8206ed0c-5911-4b88-9c7f-56c6fcd08660/resource/7c91f8d0-f153-4197-b47b-da8f65c6e800>
 23. Індустріальні парки України. URL: <https://me.gov.ua/view/1ef7707a-75db-4cd2-aa0c-90175f76c1cf>
 24. Реєстр індустріальних (промислових) парків. *Міністерство економіки України*. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/3be7587f-d644-4939-b728-867a478c1483?lang=uk-UA&title=RestrIndustrialnikh-promislovikh-Parkiv>

REFERENCES

- Akimova O. V. & Linnik D. Yu. (2023). Indukstrialni parky yak mekhanizm postkonfliktnoho vidnovlennia Ukrainy [Industrial parks as a mechanism for post-conflict recovery of Ukraine]. *Ekonomichnyi prostir*, 185, 21–25.
<https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-4>
- Boiko O. (2024). Features of the functioning of eco-industrial parks in the developed countries of the world. *Scientific Bulletin of International Association of Scientists. Series: Economy, Management, Security, Technologies*, 3 (4).
<https://doi.org/10.56197/2786-5827/2024-3-4-8>
- Boiko V. & Boiko L. (2023). Industrialni parky – efektyvnyi mekhanizm zaluchennia investysii dlia vidnovlennia ekonomiky u pislivoienniy period [Industrial parks – an effective mechanism for attracting investments for economic recovery in the post-war period]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 49.
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-23>
- Cote R. P. & Cohen-Rosenthal E. (1998). Designing eco-industrial parks: a synthesis of some experiences. *Journal of Cleaner Production*, 6, 181–188. <https://dl.icdst.org/pdfs/files/57dcbe3927eb0e8b2bd532876fcbab70.pdf>

- data.gov.ua. *Reiestr industrialnykh parkiv* [Registry of industrial parks]. <https://data.gov.ua/dataset/8206ed0c-5911-4b88-9c7f-56c6fcd08660/resource/7c91f8d0-f153-4197-b47b-da8f65c6e800>
- Dodescu A. & Chirilă L. (2012). Industrial Parks in Romania: From Success Stories to Emerging Challenges. *International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning*, 4(2), 331–335. <https://www.ijeeee.org/Papers/140-Z10013.pdf>
- FOP Liburkina L. M. (2023). *Povoienne vidnovlennia ekonomiky Ukrainy: problemy ta napriamky vyrishennia*: monohrafiia [Post-war recovery of Ukraine's economy: problems and directions of solution: monograph]. Kharkiv: FOP Liburkina L. M. <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-41-1>
- Halasiuk V. V. (2018). Industrialni parky: svitovyi dosvid ta perspektyvy stvorennia v Ukraini [Industrial parks: world experience and prospects for creation in Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz*, 1(28), 40–50. <http://dx.doi.org/10.35774/econa2018.01.040>
- Hornostai N. I. & Mykhalchenkova O. Ye. (2022). Svitovyi dosvid rozvytku industrialnykh parkiv ta yikhni perevahy dlia rozvytku ekonomiky Ukrainy [World experience in the development of industrial parks and their advantages for the development of the economy of Ukraine]. *Nauka, tekhnolohii, innovatsii*, 4(24), 45–51. <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2022-4-04>
- Khaustov M. M. & Ismailov A. (2025). Stan ta problemy rozvytku industrialnykh parkiv v Ukraini [State and problems of industrial parks development in Ukraine]. *Konkurentospromozhnist ta innovatsii: problemy nauky ta praktyky*. Materialy XX Miznarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii, Kharkiv [Competitiveness and innovations: problems of science and practice. Materials of the XX International Scientific and Practical Internet Conference, Kharkiv] (p. 774–778). Kharkiv: FOP Liburkina L. M. https://ndc-ipr.org/media/publications/files/TEZU_21_11_2025.pdf
- Khaustov M. M. (2023). *Startapy: stvorennia ta mashtabuvannia*: monohrafiia [Startups: creation and scaling: monograph]. Kharkiv: FOP Liburkina L. M. <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-44-2>
- Khaustov M. M. (2023). Analiz svitovoho dosvidu pobudovy indeksiv otsinky rozvytku startapiv ta infrastruktury yikh pidtrymky [Analysis of world experience in building indexes for evaluating the development of startups and their support infrastructure]. *Biznes Inform*, 8, 93–106. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-93-106>
- Khaustova V. Ye. (2015). *Promyslova polityka v Ukraini: formuvannia ta prohnozuvannia*: monohrafiia [Industrial policy in Ukraine: formation and forecasting: monograph]. Kharkiv: VD «INZHEK». https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/projects_and_analytics/PromPolituka.pdf
- Khaustova V., Kyzym M., Reshetnyak O., Khaustov M. & Trushkina N. (2024). Methodical Approach to the Startup Ecosystem Formation: Foreign Experience and Opportunities for Ukraine. *Proceedings of the 12th International Conference on Applied Innovations in IT (ICAIIIT)* (p. 231–243). <http://dx.doi.org/10.25673/118138>
- Khaustova V. Ye., Kostenko D. M. & Ismailov A. (2025). Svitovyi dosvid stvorennia ta rozvytku industrialnykh parkiv [World experience of creation and development of industrial parks]. *Biznes Inform*, 10, 142–155. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-10-142-155>
- Khaustova V. Ye. (2025). *Transformatsiia modeli ekonomiky Ukrainy u poivoienni period*: monohrafiia [Transformation of the model of Ukraine's economy in the post-war period: monograph]. Kharkiv: Liburkina L. M. <https://doi.org/10.32983/978-617-7801-52-7>
- Kyzym M. O. (2011). *Promyslova polityka ta klasteryzatsiia ekonomiky Ukrainy*: monohrafiia [Industrial policy and clusterization of Ukraine's economy: monograph]. Kharkiv: VD «INZHEK». https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/kizimmono.pdf
- me.gov.ua. *Industrialni parky Ukrainy* [Industrial parks of Ukraine]. <https://me.gov.ua/view/1ef7707a-75db-4cd2-aa0c-90175f76c1cf>
- me.gov.ua. *Reiestr industrialnykh (promyslovykh) parkiv / Ministerstvo ekonomiky Ukrainy* [Registry of industrial parks / Ministry of Economy of Ukraine]. <https://me.gov.ua/Documents/Detail/3be7587f-d644-4939-b728-867a478c1483?lang=uk-UA&title=ReestrIndustrialnykh-promislovikh-Parkiv>
- Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. *Rozvytok industrialnykh parkiv yak chynnyk pryshvydshennia vidnovlennia ekonomiky Ukrainy* [Development of industrial parks as a factor in accelerating the recovery of Ukraine's economy]. <https://niss.gov.ua/en/node/4540>
- Osipov V., Shcherbak A., Doroshenko A. & Korotkykh K. (2021). Industrial parks: world experience and Ukrainian realities. *Economic Innovations*, 23(4), 108–116. [https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4\(81\).108-116](https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4(81).108-116)
- Rodriguez F. S., Khaustova V., Ilyash O. & Salashenko T. (2026). Recovery of public service delivery by Ukrainian municipalities: Diagnostic and recommendations. *UNIDO*. https://downloads.unido.org/ot/41/27/41275913/Recovery%20of%20public%20service%20%20delivery%20by%20Ukrainian%20municipalities-%20Diagnostic%20and%20recommendations%20_compress.pdf
- Shevchuk N. A. (2021). Svitovyi dosvid rozvytku industrialnykh parkiv ta yikh perevahy dlia rozvytku ekonomiky Ukrainy [World experience of industrial parks development and their advantages for the development of Ukraine's economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, 4 (28), 68–74. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4\(28\)-68-74](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-4(28)-68-74)
- UNIDO (2019). International Guidelines for Industrial Parks. *UNIDO*. https://www.unido.org/sites/default/files/files/2019-11/International_Guidelines_for_Industrial_Parks.pdf

Стаття надійшла до редакції / Received: 11.04.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 24.04.2026
Оприлюднено / Published: 23.06.2026